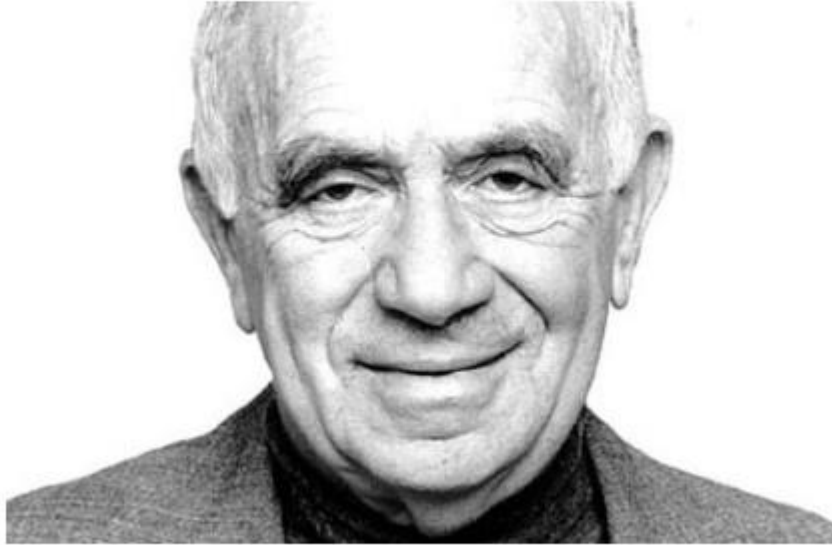

Yehuda Amichai

1924–2000

Layle Silbert

Yehuda Amichai este recunoscut ca fiind unul dintre cei mai buni poeți israelieni. Poeziile sale, scrise în ebraică, au fost traduse în 40 de limbi, iar volume întregi din opera sa au fost publicate în engleză, franceză, germană, suedeză, spaniolă și catalană. "Yehuda Amichai, potrivit traducătorului **Robert Alter**, "este poetul ebraic cel mai tradus de la Regele David încoace". Traducerile lui Amichai în limba engleză au fost deosebit de populare, iar stilul său imaginativ și accesibil este creditat ca fiind cel care a introdus poezia ebraică contemporană în rândul cititorilor americani și englezi. Poetul C.K. Williams l-a descris pe Amichai ca fiind "cea mai perspicace și mai solidă inteligență poetică". Numeroasele cărți de poezie ale lui Amichai includ prima sa carte în ebraică, *Now and in Other Days* (1955), care a anunțat vocea sa colocvială distinctă, și două volume revoluționare care l-au introdus în rândul cititorilor americani: *Poems* (1969) și *Selected Poems of Yehuda Amichai* (1971), ambele co-traduse de Ted Hughes, care a devenit un bun prieten și susținător al operei lui Amichai. Printre lucrările ulterioare traduse în engleză se numără *Time: Travels of a Latter-Day Benjamin of Tudela* (1976), *Yehuda Amichai: A Life in Poetry 1948-1994* (1994), *The Selected Poetry of Yehuda Amichai* (1996), *Exile at Home* (1998) și *Open Closed Open* (2000). Amichai a publicat, de asemenea, două romane, inclusiv prima sa lucrare tradusă în limba engleză, *Not of This Time, Not of This Place* (1968), și o carte de povestiri scurte.

Născut în Germania în 1924, Amichai și familia sa au fugit din țară în timpul ascensiunii la putere a lui Hitler, când Amichai avea 12 ani, și s-au stabilit în Palestina. În timpul războiului arabo-israelian din 1948 a luptat în cadrul forțelor de apărare israeliene. Rigorile și ororile serviciului său în acest conflict, precum și în cel de-al Doilea Război Mondial, îi influențează poezia. Într-un interviu acordat revistei Paris Review, Amichai a menționat că toată poezia este politică: "Aceasta deoarece poeziile adevărate se referă la un răspuns uman la realitate, iar politica face parte din realitate, istoria în devenire", a spus el. "Chiar dacă un poet scrie despre cum stă într-o casă de sticlă și bea ceai, aceasta reflectă politica." În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Amichai a început să fie interesat de poezie, citind poezia modernă engleză și americană, a unor autori precum Dylan Thomas, W.H. Auden și T.S. Eliot. Potrivit lui Alter, lucrările timpurii ale lui Amichai seamănă cu poezia lui Thomas și Auden. "[Rainer Maria] Rilke", a scris Alter, "este o altă prezență informatoare pentru el, ocazional în chestiuni de stil - a scris elegii vag rilkesciene - dar poate mai mult ca model de utilizare a limbajului de aici și de acum ca instrument pentru a prinde strălucirile unui dincolo metafizic." Deși limba maternă a lui Amichai era germana, acesta a citit fluent ebraica din momentul în care a emigrat în Palestina.

După cel de-al Doilea Război Mondial, Amichai a urmat cursurile Universității Ebraice. A predat în școli secundare, la seminarii pentru profesori, la Universitatea Ebraică și, mai târziu, la instituții americane precum New York University, University of California-Berkeley și Yale University. Într-un profil al lui Amichai realizat de New York Times Magazine, Alter a remarcat că, la mijlocul anilor 1960, Amichai era "deja considerat în multe cercuri din Israel ca fiind cel mai important poet al țării". Reputația lui Amichai în afara Israelului a crescut în curând. Amichai, a explicat Alter, a primit "o recunoaștere internațională fără precedent pentru un poet ebraic modern". În Israel, cărțile sale au fost frecvent bestselleruri, iar în 1982, Amichai a primit prestigiosul Premiu Israel pentru Poezie pentru că a efectuat "o schimbare revoluționară în limbajul poeziei". Printre numeroasele sale alte onoruri și premii, a fost nominalizat pentru Premiul Nobel.

Deși a devenit cunoscut ca un poet "accesibil", a cărui operă s-a tradus fără probleme în multe limbi, Alter s-a străduit să descrie stilul lui Amichai ca fiind ceva mult mai complex în ebraica sa maternă. Amichai a exploatat frecvent nivelurile de dicție ale ebraicii, a remarcat Alter într-un articol pentru Modern Hebrew Literature, care se bazează în general pe utilizarea istorică a cuvintelor, mai degrabă decât pe clasă. Alter continuă: "Exploatarea de către Amichai a resurselor stilistice autohtone este adesea legată de sensibilitatea sa la sunetele expresive ale cuvintelor ebraice pe care le folosește și de jocurile de cuvinte inventive, care sunt uneori jucăușe, alteori extrem de serioase, și adesea ambele deodată. Dar ceea ce este cel mai greu de tradus sunt extraordinarele întorsături aluzive pe care le dă unor termeni și texte ebraice profund specifice." În ciuda ecurilor altor poeți și tradiții din opera sa, Alter a subliniat că este important să ne

amintim "că Amichai nu este pur și simplu un Auden sau un William Carlos Williams care scrie de la dreapta la stânga, că își folosește propria limbă și tradiție literară ca pe un instrument delicat acordat care comunică cititorilor ebraici anumite tonalități pe care alții nu le vor auzi".

Cu toate acestea, întreaga operă a lui Amichai vorbește în mod convingător despre puterile sale de om al tuturor, atât al poporului său, cât și al lumii. Recenzând *The Selected Poetry of Yehuda Amichai*, poetul american Ed Hirsch a declarat că Amichai "este un om reprezentativ cu daruri neobișnuite care, în timp ce își spune propria poveste, relatează și povestea mai amplă a poporului său".

Yehuda Amichai a murit la 22 septembrie 2000, la Ierusalim. Documentele și arhiva sa sunt păstrate la Biblioteca Beinecke de la Universitatea Yale.

*

La mijlocul acestui secol

YEHUDA AMICHAI

În mijlocul acestui secol ne-am întors unul către celălalt
Cu jumătăți de fețe și ochi plini
ca într-un tablou egiptean antic
Și pentru o scurtă perioadă de timp.

Ți-am mângâiat părul
În direcția opusă călătoriei tale,
Ne-am chemat unul pe altul,
Ca și cum am striga numele orașelor
Unde nimeni nu se oprește
De-a lungul traseului.

Ce frumoasă e lumea care se trezește devreme la rău,
Frumoasă e lumea care adoarme de la păcat și milă,
În amestecul dintre noi, tu și eu,
minunată e lumea.

Pământul bea oameni și iubirile lor
ca pe un vin,
Pentru a uita.

Dar nu poate
Și ca și contururile dealurilor iudaice,
nu vom găsi niciodată pacea.

La mijlocul acestui secol ne-am întors unul către celălalt,
Ți-am văzut trupul, aruncând umbră, așteptându-mă,
Curelele de piele pentru o călătorie lungă
Deja se strângeau pe pieptul meu.
Am vorbit în lauda șoldurilor tale muritoare,
Tu ai vorbit laudativ despre fața mea trecătoare,
Ți-am mângâiat părul în direcția călătoriei tale,
Ți-am atins carnea, profet al sfârșitului tău,
Ți-am atins mâna care nu a dormit niciodată,
Ți-am atins gura care încă mai poate cânta.

Praful din deșert a acoperit masa
La care nu am mâncat
Dar cu degetul meu am scris pe ea
Literale numelui tău.

